

Medlem mente, at Sagen ikke forelæa tilstrækkelig oplyst, og at Opretholdelsen af disse Bevillinger under alle Omstændigheder medfører den Fordel, at man derigjennem kan undersøge og statistisk oplyse, hvorledes Forholdet i Virkeligheden er. Jeg skal dog ikke negte, at af den Grund behøver man ikke at opjætte Lovforslagets Vedtagelse, thi de Oplysninger, som det ærede Medlem ønskede, foreligge fuldt ud, trykte dels i Statistisk Tabelværk dels i Ministerialtidende. (Berg: Ikke fuldtud!) Det er ganske vist, at Tabelværket ikke er naaet længere end til 1875, og at der altsaa ikke er Oplysninger om de sidste Aar, men det kan jo indhentes, og Ministerialtidenden indeholder nærmere Oplysninger om de Bevillinger, som ere givne og om, hvilken Rente der er betalt i de enkelte Tilfælde. Men jeg tror i ethvert Tilfælde ikke, at man behøver disse Bevillinger for at kunne konstatere det, thi alle Prioritetslaan blive jo thinglæste, og derigjennem vil man kunne faae de fornødne Oplysninger. Naar iøvrigt flere Medlemmer have udtalt sig, som om 4 pCt. endnu stadig var den almindelige Rente for Prioritetslaan, saa vise de foreliggende statistiske Oplysninger, til hvilke jeg tillader mig at henvise, at dette langt fra er Tilfældet. Det viser sig saaledes, at der i de senere Aar er blevet indtegnet her i Landet nye Prioritetslaan til et Beløb af noget over 160 Mill. Kr., og det viser sig paa den anden Side, at i 1878, det sidste Aar, for hvilket jeg har Oplysninger, er der udstedt Bevilling til at spare højere Rente for et Beløb af over 74 Millioner Kr. Det er altsaa henved Halvdelen af Laanenes Beløb, for hvilket der tages højere Rente end 4 pCt.; men nu maa det endog yderligere bemærkes, at under den anden Halvdel, hvor der kun tages 4 pCt., falde alle Laan, der gives af Kreditforeningerne i Obligationer, som tages til deres fulde Raalydende, saa at Renten altsaa i Virkeligheden bliver højere end 4 pCt., og herunder falde alle de Tilfælde, hvor Private give Laan i Obligationer, som modtages efter Kurs, og dette er ogsaa fuldstændig louligt efter den bestaaende Lovgivning. Det er blevet gjort gjældende af forskjellige Lægere, saaledes ogsaa af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at i et Land som Danmark med en stor agerdyrkende Befolkning var 4 pCt. en passende Rente, men jeg tror, at det dog for det Første maa erkjendes, at der maa tages noget Hensyn til Bestaffenheden af den Prioritet, som der gives. Om 4 pCt. end mulig kan være en passende Rente for et første Prioritetslaan, der kun gaar indtil Halvdelen af Burderingssummen, saa bliver den vissest ikke nogen passende Rente for anden, tredje eller fjerde Prioritet, som maaste gaar meget høit op, og hvormed der er forbunden en betydelig Risiko. Nu

viser det sig, naar man gennemgaar de i det statistiske Tabelværk foreliggende Oplysninger, at af de fra 1871—75 udlaante Beløb blev i Kjøbenhavn over en Fjerdedel, 27 pCt., udlaant paa tredje og fjerde Prioritet, paa Verne henved en Femtedel, nemlig henved 20 pCt., udlaant paa tredje eller ringere Prioritet, at i det Hele taget i Kjøbenhavn knap Halvdelen af Udlaanene blev laant paa første Prioritet, at paa Verne lidt over Halvdelen, nemlig 53 pCt., blev udlaant paa første Prioritet. Altsaa, selv om man fastholder, at der for saadanne Laan paa første Prioritet ikke burde tages Mere end 4 pCt., maa man dog vistnok komme til Erkjendelse af, at for de overmaade mange Laan, der nsies med en langt ringere Sikkerhed, kan 4 pCt. paa ingen Maade være tilstrækkelig. Men dernæst maa jeg ogsaa overfor Udtalelserne fra det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) minde om, at Danmark jo dog ikke blot og helt igjennem rummer en agerbrugende Befolkning, og at det efter hans egne Udtalelser netop, hvor man stod overfor Industridrivende, kunde være nødvendigt at gaa til en højere Rente. (Th. Nielsen: Jeg sagde, at de Industridrivende vare bedre istand til at vurdere Forholdene!) Ja, jeg skal da tilføje, at det ganske vist ogsaa er Tilfældet, at man vilde gjøre de Industridrivende en overmaade daarlig Tjeneste ved at afskjære dem fra Laan til en højere Rente end 4 pCt., fordi der som oftest med Udlaan i industrielle Eiendomme, Fabrikker og Lignende er forbundet langt større Risiko, end med Udlaan i Landeieendomme, og dette bør der dog virkelig ogsaa tages Hensyn til. Jeg skal imidlertid ikke fordybe mig i det Spørgsmaal, om den frie Rentefod i og for sig er rigtig eller urigtig, jeg fastholder kun, at i den Henseende gjør det foreliggende Lovforslag ingen Forandring. Faktisk er Rentefoden for Laan i faste Eiendomme for Liden fri op indtil 6 pCt.; der kræves kun en for Laansøgerne besværlig Formalitet, naar Renten er over 4 pCt. Det er dette Besvar, denne Formalitet, Lovforslaget gaar ud paa at ophæve, og jeg kan ikke skjønne, at der er nogen som helst Risiko herved, eller at Forholdene paa Pengemarkedet eller Laanemarkedet i nogen Henseende vilde forandres derved. Jeg skal saaledes tillade mig at anbefale Lovforslagets videre Fremme. Det er jo sandtynligt, at det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som ikke undte Lovforslaget en saa let Død som at blive slaaet ihjel ved første Behandling, men ønskede det om muligt en kvalfuld og langsom Død, vil foreslaa det henvist til et Udvalg. (Th. Nielsen: Ja!) Jeg kan ikke tilbageholde en Udtalelse af en Emule Forandring over, at det ærede Medlem vedkjender sig den Anskuelse, at det er det Forfærdeligste, der kan times et Lovforslag, at blive